

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 1,371 คน (1,371 ครัวเรือน) ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด (สำนักปลัดเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน. 2556 : 6-10)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3 หมู่บ้าน โดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Yamane (Taro Yamane. 1973 : 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ยอมให้เกิดขึ้นร้อยละ .05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{1,371}{1+(1,371)(.05)^2}$$

$$n = 309.48$$

$$n = 310$$

เมื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงหาสัดส่วนกลุ่มประชากรแต่ละหมู่บ้านดังนี้

$$\text{หมู่ที่ 1 บ้านคุ้มใต้ } n = \frac{729 \times 309}{1,371} = 165$$

$$\text{หมู่ที่ 2 บ้านคุ้มตลาด } n = \frac{240 \times 309}{1,371} = 54$$

$$\text{หมู่ที่ 3 บ้านคุ้มเหนือ } n = \frac{402 \times 309}{1,371} = 91$$

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน

หมู่ที่/บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านคุ้มใต้	729	165
หมู่ที่ 2 บ้านคุ้มตลาด	240	54
หมู่ที่ 3 บ้านคุ้มเหนือ	402	91
รวม	1,371	310

2.2 เมื่อผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านแล้วผู้วิจัยทำการแบ่งสัดส่วน

ประชาชนออกเป็นกลุ่ม ๆ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควต้า (Quota Sampling) และการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยจะเลือกหน่วยตัวอย่างจากประชากรที่ได้รับการแบ่งตามอาชีพและเพศกลุ่มละใกล้เคียงกัน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนหน่วยตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและเพศในแต่ละหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

หมู่บ้านที่อยู่อาศัย	อาชีพ	ชาย	หญิง	รวม
1. บ้านคุ้มไต้	1.1 เกษตรกรรมหรือรับจ้าง	21	21	165
	1.2 ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	20	21	
	1.3 พนักงานเอกชนหรือลูกจ้างเอกชน	20	21	
	1.4 พนักงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ	21	20	
2. บ้านคุ้มตลาด	2.1 เกษตรกรรมหรือรับจ้าง	7	7	54
	2.2 ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	7	7	
	2.3 พนักงานเอกชนหรือลูกจ้างเอกชน	7	6	
	2.4 พนักงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ	6	7	
3. บ้านคุ้มเหนือ	3.1 เกษตรกรรมหรือรับจ้าง	12	11	91
	3.2 ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	11	11	
	3.3 พนักงานเอกชนหรือลูกจ้างเอกชน	11	12	
	3.4 พนักงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ	11	12	

จากนั้นผู้วิจัยจะทำการสุ่มแบบบังเอิญ โดยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากครัวเรือนที่พบและมีคุณลักษณะที่จำแนกไว้ในตารางที่ 3 จนครบทุกหน่วยตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์รวมทั้งกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งบางส่วนได้ปรับปรุงมาจาก ธีรัฐปราชัย ชัยสินุกุลานนท์ (2554) โดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ตอนที่ 2 คำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ตามแบบของ Likert

(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72-73) โดยแบ่งคำถามตามรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลคูรพักตร์พิมาน อำเภอคูรพักตร์พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 5 ด้าน รวม 28 ข้อ ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มการพัฒนา
2. การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนการพัฒนา
3. การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา
4. การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา
5. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคูรพักตร์พิมาน อำเภอคูรพักตร์พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นคำถามชนิดปลายเปิด รวม 5 ด้าน

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการวิจัย กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดและความมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิดและปลายปิด
3. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาด้านโครงสร้าง และเนื้อหา ด้านภาษา และด้านวัดผลและประเมินผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item of Congruence หรือ IOC) (ลิ่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 249) โดยกำหนดค่าต่าง ๆ ดังนี้

เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ 1
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ 0
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ -1

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

4.1 นางเบญจมาศ อุบลเลิศ วุฒิการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
(ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา)

4.2 นายวินัย แสงกล้า วุฒิการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านภาษา)

4.3 รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ ทัฬหะเรืองคำ วุฒิการศึกษา การศึกษา
คุณูปบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินและวัดผล)

ผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาค่า IOC ที่ระดับ 0.67 ขึ้นไป หากแบบสอบถามข้อใดได้ค่า
ไม่ถึงจะนำมาปรับปรุงแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพิ่มเติมจนกว่า
จะสมบูรณ์ เมื่อนำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item of Congruence หรือ IOC)
ผลปรากฏว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item of Congruence หรือ IOC) เท่ากับ 1 ทุกข้อ

5. นำแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ไปหาคุณภาพของเครื่องมือ
โดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนจำนวน 40 คน ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน
อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item-Total
Correlation) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (ยูทช ไกยวรรณ. 2545 : 137) ได้ค่าความ
เชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ถึงนายกเทศมนตรีตำบลจตุรพักตรพิมาน และผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบล
จตุรพักตรพิมาน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน
อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

2. กำหนดให้มีผู้ช่วยวิจัยแต่ละหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน หมู่บ้านละ 1 คน เพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกำหนดเวลาและสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตรวจสอบแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว ให้คะแนนแต่ละข้อจากการจำแนกรายข้อในแบบสอบถาม ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ดังนี้

มีส่วนร่วมเป็นประจำ	กำหนดให้ 5 คะแนน
มีส่วนร่วมบ่อยครั้ง	กำหนดให้ 4 คะแนน
มีส่วนร่วมบางครั้ง	กำหนดให้ 3 คะแนน
มีส่วนร่วมนาน ๆ ครั้ง	กำหนดให้ 2 คะแนน
ไม่เคยมีส่วนร่วมเลย	กำหนดให้ 1 คะแนน
4. นำแบบที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับน้อยที่สุด
5. ในกรณีแบบสอบถามตอนที่ 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกันและแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ โดยวิธีการหาความเชื่อมั่นใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
3. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ตัวแปรเพศใช้ t -test (Independent Samples) ตัวแปรอาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ สถิติที่ใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกรณีพบความแตกต่างผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ L.S.D. (Least Significant Difference)
5. การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะ จะนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันและใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาคความ